

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11S/235/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4013200766
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Molnárová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4013200766.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Molnárovej a členiek senátu JUDr. Dany Kálnayovej a JUDr. Dariny Vargovej, v právnej veci žalobcu: Centrum ekologických informácií, Suché Mýto 19, Bratislava, zastúpeného advokátskou kanceláriou Bardač s.r.o., Búdková 4, Bratislava, proti žalovanému: Starosta Obce Svodín, Hlavná 1117/1, Svodín, o preskúmanie zákonnosti fiktívneho rozhodnutia žalovaného doručeného žalobcovi dňa 12. mája 2013, takto

rozhodol:

Súd z r u š u j e fiktívne rozhodnutie žalovaného, ktoré bolo žalobcovi doručené dňa 12. mája 2013, ako i fiktívne rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktoré bolo žalobcovi doručené dňa 13. apríla 2013 podľa § 250j ods. 2, písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobca žalobou zo dňa 25. 06. 2013 žiadal, aby súd zrušil rozhodnutie žalovaného, ktoré bolo žalobcovi doručené dňa 12. 05. 2013, ako i fiktívne rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktoré bolo doručené žalobcovi dňa 13. 04. 2013 a ktorým žalovaný odmietol prístup k informáciám požadovaným žalobcom v žiadosti doručenej žalovanému dňa 27. 03. 2013.

V podanej žalobe žalobca uviedol, že žalovaného žiadal e-mailom zaslaným dňa 27. 03. 2013 o sprístupnenie viacerých informácií, ktoré má žalovaný k dispozícii. Predmetná žiadosť bola podpísaná zaručeným elektronickým podpisom a žalovanému bola doručená technicky vykonateľným spôsobom. Žalobcovi nie je známe, prečo žalovaný nereagoval zákonom ustanoveným spôsobom, nakoľko technické, resp. softvérové okolnosti nemôžu byť dôvodom pre nevybavenie predmetnej žiadosti, čo jednoznačne vylučuje rozhodovacia prax Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. nález sp. zn. III. ÚS 7/07 z 20.12.2007, II. ÚS 150/08, I. ÚS 290/08, II. ÚS 93/08, II. ÚS 66/08, III. ÚS 204/2010, I. ÚS 291/08, IV. ÚS 33/08, II. ÚS 151/08, II. ÚS 145/08, II. ÚS 67/08). Ústavný súd SR vo svojich nálezhoch konštatoval protiprávnosť postupu orgánov verejnej moci, ktoré sa dovoľávali toho, že nedisponujú potrebným programovým vybavením na overenie zaručeného elektronického podpisu, hoci zákon umožňuje podávateľovi takéto podania urobiť.

Žalobca v žalobe poukázal i na ust. § 2 písm. i/ zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktoré definuje prostriedok na overenie elektronického podpisu, pričom medzi programové zariadenia patria softvérové programy na overenie platnosti zaručeného elektronického podpisu a čítanie dokumentov podpísaných takýmto

podpisom. Zoznam týchto prostriedkov na overenie elektronického podpisu je zverejnený na webovom sídle Národného bezpečnostného úradu, pričom aktuálne ide o 18 softvérových produktov a viaceré z nich sú voľne a bezplatne prístupné na internete. Na overenie platnosti zaručeného elektronického podpisu sa nevyžaduje vlastníť kvalifikovaný certifikát od príslušnej certifikačnej autority, t. j. na overenie podpisu a čítanie dokumentu podpísaného zaručeným elektronickým podpisom postačuje niektorá z aplikácií schválených Národným bezpečnostným úradom. Predmetná žiadosť mala teda všetky zákonom stanovené náležitosti a bola urobená vo forme, ktorú zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov pripúšťa už viac ako 11 rokov a podľa žalobcu žalovaný požadovanými informáciami disponuje a nie sú mu zrejmé dôvody nevybavenie jeho žiadosti.

Žalovaný v zákonom stanovenej lehote 8 pracovných dní od doručenia žiadosti (27. 03. 2013), t.j. najneskôr do 10. 04. 2013 požadované informácie nesprístupnil a ani nevydal rozhodnutie o odmietnutí prístupu k týmto informáciám. S poukazom na ust. § 18 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, preto došlo k vydaniu fiktívneho prvostupňového rozhodnutia, ktoré bolo žalobcovi doručené dňa 13. 04. 2013 (ust. § 18 ods. 3 vyššie citovaného zákona). Žalobcovi nie je známy deň vydania prvostupňového rozhodnutia, ktoré je dôsledkom nečinnosti žalovaného a vyššie citovaný zákon neupravuje, ktorý deň sa má považovať za deň vydania fiktívneho rozhodnutia.

Proti prvostupňovému fiktívnemu rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, ktoré zaslal žalovanému e-mailom dňa 25. 04. 2013 a ktoré bolo taktiež podpísané zaručeným elektronickým podpisom, pričom navrhoval prvostupňové rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na nové konanie. Odvolací orgán v zákonom stanovenej lehote nerozhodol, v dôsledku čoho sa má s poukazom na ust. § 19 ods. 3 vyššie citovaného zákona za to, že vydal fiktívne rozhodnutie, ktorým odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Rozhodnutie odvolacieho orgánu bolo žalobcovi doručené dňa 12. 05. 2013, pričom deň jeho vydania nie je známy, nakoľko to zákon neupravuje. Žalobca mal za to, že napadnutým rozhodnutím bol ukrátený na svojich právach tým, že žalovaný mu odmietol sprístupniť informácie bez toho, aby mal na to oporu v zákone. Ako dôvod nezákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia žalobca uviedol nesprávne právne posúdenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov. Informácie, ktoré žalobca požadoval, nespádali do rámca ust. § 8 až ust. § 11 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, pretože nešlo o utajované skutočnosti, resp. skutočnosti týkajúce sa osobnosti a osobných údajov, obchodného tajomstva, či niektorých ďalších informácií, ku ktorým možno obmedziť prístup. Žalovaný požadovanými informáciami disponuje a neexistuje žiaden zákonný dôvod pre ich nesprístupnenie. V prípade, ak bol žalovaný toho názoru, že je daný dôvod na odmietnutie prístupu k informáciám požadovaným v žiadosti, mal o tom vydať zákonom ustanoveným spôsobom rozhodnutie, čo sa však nestalo, a preto došlo k vydaniu fiktívneho rozhodnutia, ktoré je v celom rozsahu nepreskúmateľné (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sž/3/2011 zo dňa 03. 05. 2011). V závere žaloby žalobca uviedol, že je daný dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovaného, ako i rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, a to podľa ust. § 250j ods. 2 písm. a/ a d/ OSP, resp. i podľa ust. § 250j ods. 2 písm. b/ OSP a ust. § 250j ods. 3 OSP. Zároveň žalobca z dôvodu hospodárnosti konania s poukazom na ust. § 250f ods. 1 OSP navrhol, aby súd rozhodol o žalobe rozsudkom bez pojednávania.

Žalovaný k podanej žalobe podal písomné vyjadrenie zo dňa 15. 10. 2013, v ktorom uviedol, že žalobca požiadaval o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. elektronickou formou, pričom elektronickú poštu nebolo možné v podmienkach obce otvoriť. Z tohto dôvodu nebolo možné žiadosť včas vybaviť. Žiadosť žalovaný vybavil mailom zo dňa 15. 10. 2013 tak, ako je to dokumentované v pripojenom správnom spise a s poukazom na túto skutočnosť odpadol právny dôvod vedenia súdneho sporu, keďže dožiadanie žalobcu bolo vybavené. Mal za to, že konanie žalobcu bolo účelové, keďže požadované informácie bolo možné získať z verejne dostupných zdrojov. Konštatoval, že v postupe žalobcu ide o zhodné podania na niekoľko sto subjektov - samospráv s cieľom priznania trov spojených s týmto konaním. Poukázal na skutočnosť, že v podobných veciach už rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý žalobcovi v súdnom konaní trov konania nepriznal. Ďalej poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 580/2012 z 27. 11. 2012. Namietal aktívnu legitimitáciu žalobcu v tomto konaní, nakoľko žalobca bol zapísaný ako právny subjekt do príslušného

registra dňa 08. 02. 2013, pričom žiadosť v mene žalobcu bola spísaná dňa 21. 01. 2013, tzn. že v čase spísania žiadosti nemal žalobca spôsobilosť na právne úkony a v jeho mene nebolo možné podať relevantnú žiadosť o poskytnutie informácii. V žiadosti bolo uvedené i plnomocenstvo na podanie žiadosti s dátumom 09. 02. 2013, hoci žiadosť bola spísaná dňa 21. 01. 2013, t. j. pred udelením plnomocenstva. Mal za to, že advokátska kancelária Barďač s.r.o. nemohla podať žiadosť o sprístupnenie informácie v mene žalobcu v dobe, keď žalobca právne ani neexistoval. Zdôraznil, že žiadosť o sprístupnenie informácie bola medzičasom vybavená, čím odpadol dôvod sporu, a preto by mal žalobca žalobu zobrať späť a následne by súd konanie zastavil. V opačnom prípade, navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť a žalobcovi náhradu trov konania nepriznať. Súhlasil, aby súd v predmetnej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania.

Krajský súd v Nitre ako súd vecne a miestne príslušný (§ 246 ods. 1, § 246a ods. 1 OSP), preskúmal v rozsahu dôvodov podanej žaloby (§ 249 ods. 2 OSP) napadnuté fiktívne rozhodnutie žalovaného doručené žalobcovi dňa 12. 05. 2013, ako i konanie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu, ktoré nasledovalo po podaní žiadosti žalobcu o poskytnutie informácií dňa 27. 03. 2013 a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, preto obe fiktívne rozhodnutia oboch správnych orgánov zrušil z dôvodu ich nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov podľa ust. 250j ods. 2 písm. d/ OSP a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Súd takto rozhodol bez nariadenia pojednávania, pri splnení podmienok podľa ust. § 250f ods. 1, 2 OSP (návrh žalobcu na prejednanie veci bez nariadenia pojednávania a súhlas žalovaného s takýmto prejednaním vecí, ktoré nie je v rozpore s verejným záujmom), rozsudkom, ktorý dňa 20.03.2014 verejne vyhlásil (§ 246c ods. 1 a § 156 ods. 1 a 3 OSP).

Zo žiadosti o sprístupnenie informácii zo dňa 21. 01. 2013 (súčasťou ktorej je i rozdeľovník) vyplýva, že žalobca prostredníctvom právneho zástupcu žiadal obce patriace do obvodu Krajského súdu v Nitre o sprístupnenie informácie:

- o počte obyvateľov príslušnej obce k 31. 12. 2011, k 31. 12. 2012,

-o rozlohe obce a o počte a

- zozname území chránených Ramsarským dohovorom o mokradiach a území zaradených do sústavy chránených území NATURA 2000, nachádzajúcich sa na území obce, pričom túto žiadosť podpísanú zaručeným elektronickým podpisom zaslal na mailovú adresu „svodin@svodin.sk“. Obec Svodín ako povinná osoba na podanú žiadosť žiadnym spôsobom nereagovala, v dôsledku čoho sa predpokladalo, že vydala rozhodnutie (tzv. fiktívne), ktorým žiadané informácie odmietla sprístupniť a žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal odvolanie zo dňa 17. 04. 2013 proti fiktívnemu rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu, ktoré mu malo byť doručené dňa 13. 04. 2013, v ktorom žiadal žalovaného, aby fiktívne rozhodnutie zrušil a vec vrátil povinnej osobe na nové prejednanie a rozhodnutie. Odvolanie podpísané zaručeným elektronickým podpisom bolo zasielané žalovanému na vyššie uvedené mailové adresy dňa 25. 04. 2013, pričom žalovaný na podané odvolanie žiadnym spôsobom nereagoval, nevydal o ňom písomné rozhodnutie a z toho dôvodu s poukazom na ust. § 19 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov sa predpokladá sa, že vydal (fiktívne) rozhodnutie, ktorým odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil, Podanou žalobou sa žalobca domáhal preskúmania a zrušenia tohto fiktívneho rozhodnutia žalovaného, ktoré mu bolo doručené 12. 05. 2013 (ust. § 19 ods. 3, druhá veta za bodkočiarkou vyššie citovaného zákona).

Podľa § 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, tento zákon upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám.

Podľa § 2 ods. 1 vyššie citovaného zákona, osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len "povinné osoby") sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky, ako aj tie právnické

osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

Podľa § 3 ods. 1, 3 vyššie citovaného zákona, každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

Informácie sa sprístupňujú bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje.

Podľa § 7 ods. 1 vyššie citovaného zákona, ak predmetom žiadosti je získanie informácií, ktoré už boli zverejnené, povinná osoba môže bez zbytočného odkladu, najneskôr však do piatich dní od podania žiadosti, namiesto sprístupnenia informácií žiadateľovi oznámiť údaje, ktoré umožňujú vyhľadanie a získanie zverejnenej informácie.

Podľa § 14 ods. 1, 4 vyššie citovaného zákona, žiadosť možno podať písomne, ústne, faxom, elektronickou poštou alebo iným technicky vykonateľným spôsobom.

Žiadosť je podaná dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať.

Podľa § 17 ods. 1 vyššie citovaného zákona, žiadosť o sprístupnenie informácií povinná osoba vybaví bez zbytočného odkladu, najneskôr do ôsmich pracovných dní odo dňa podania žiadosti alebo odo dňa odstránenia nedostatkov žiadosti podľa § 14 ods. 2 a 3 a do 15 pracovných dní, ak sa sprístupňuje informácia nevidiacej osobe v prístupnej forme podľa § 16 ods. 2 písm. a/, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 18 ods. 3 vyššie citovaného zákona, ak povinná osoba v lehote na vybavenie žiadosti neposkytla informácie či nevydala rozhodnutie a ani informáciu nesprístupnila, predpokladá sa, že vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu. Za deň doručenia rozhodnutia sa v tomto prípade považuje tretí deň od uplynutia lehoty na vybavenie žiadosti.

Podľa § 19 ods. 1, 2, 3 vyššie citovaného zákona, proti rozhodnutiu povinnej osoby o odmietnutí požadovanej informácie možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia alebo márneho uplynutia lehoty na rozhodnutie o žiadosti podľa § 17. Odvolanie sa podáva povinnej osobe, ktorá rozhodnutie vydala alebo mala vydať.

O odvolaní proti rozhodnutiu povinnej osoby rozhoduje nadriadený povinnej osoby, ktorá vo veci rozhodla alebo mala rozhodnúť. Ak ide o rozhodnutie obecného úradu, o odvolaní rozhoduje starosta obce (primátor). Proti rozhodnutiu ústredného orgánu štátnej správy možno podať rozklad, o ktorom rozhoduje vedúci ústredného orgánu štátnej správy.

Odvolací orgán rozhodne o odvolaní do 15 dní od doručenia odvolania povinnou osobou. Ak odvolací orgán v tejto lehote nerozhodne, predpokladá sa, že vydal rozhodnutie, ktorým odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil; za deň doručenia tohto rozhodnutia sa považuje druhý deň po uplynutí lehoty na vydanie rozhodnutia.

Podľa § 22 ods. 1 vyššie citovaného zákona, ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, použijú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, podanie možno urobiť písomne alebo ústne do zápisnice, alebo elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona. Možno ho urobiť aj telegraficky alebo telefaxom; také podanie obsahujúce návrh vo veci treba písomne alebo ústne do zápisnice doplniť najneskôr do troch dní.

Podľa § 47 ods. 1 vyššie citovaného zákona, rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.

Úlohou súdu bolo preskúmať zákonnosť postupu žalovaného v súvislosti so žiadosťou žalobcu podanou prostredníctvom právneho zástupcu o sprístupnenie požadovaných informácií, ktorá bola povinnej osobe (obci) zaslaná mailovým podaním dňa 27. 03. 2013, čo nenamietal ani žalovaný a ktorá bola opatrená zaručeným elektronickým podpisom, čo v konaní nebolo sporné a čo žalobca preukazoval predložením dôkazu o hromadnom zaslaní elektronických podaní.

Úlohou súdu bolo preskúmať zákonnosť postupu žalovaného v súvislosti so žiadosťou žalobcu podanou prostredníctvom právneho zástupcu o sprístupnenie požadovaných informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, ktorá bola povinnej osobe (obci) zaslaná mailovým podaním dňa 27. 03. 2013.

V preskúmvanej veci súd vychádzal z obsahu žaloby a pripojených listín a zistil, že žiadosť žalobcu zo dňa 21. 01. 2013 o sprístupnenie informácií bola zaslaná povinnej osobe dňa 27. 03. 2013 na vyššie označenú mailovú adresu („svodin@svodin.sk“), čo žalobca preukazoval predložením dôkazu o hromadnom zaslaní elektronických podaní zo dňa 27. 03. 2013 s označením „ziadosť (NZ)“. Doručenie žiadosti potvrdil i žalovaný vo vyjadrení k podanej žalobe. Tu je potrebné poukázať na ust. § 14 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, ktoré umožňuje podanie žiadosti o sprístupnenie informácií i elektronickou poštou alebo iným technicky vykonateľným spôsobom ako i na ust. § 19 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, ktoré umožňuje urobiť podanie (teda i podať žiadosť o sprístupnenie informácií) i elektronickými prostriedkami a podpísať ho zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona. Ustanovenie § 14 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov je teda formulované širšie a umožňuje využitie rôznych foriem podania žiadosti o sprístupnenie informácií za podmienky, že tieto žiadosti sú realizované technicky vykonateľným spôsobom.

Za technicky vykonateľný spôsob podania žiadosti je potrebné považovať i podanie realizované elektronickou formou, ktoré je podpísané zaručeným elektronickým podpisom, pričom využitie tejto formy komunikácie medzi žiadateľom o poskytnutie informácie a povinnou osobou zák. č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov nepodmieňuje zriadením elektronickej podateľne. Žalobcovi preto nemožno vytýkať voľbu formy podania jeho žiadosti elektronickými prostriedkami, ktorá bola podpísaná zaručeným elektronickým podpisom, čo ani nebolo v konaní sporné. Správny orgán je teda povinný prijať podanie podpísané zaručeným elektronickým podpisom a zo žiadneho právneho predpisu nevyplývajú výnimky, v zmysle ktorých by správny orgán mohol neprijať podanie urobené účastníkom konania v zákonom dovolenej forme. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení podľa názoru súdu vyplýva, že fyzické osoby alebo právnické osoby sú oprávnené podať, resp. doručiť povinnej osobe (ktorou je i obec) podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov podanie (teda i žiadosť o sprístupnenie informácií aj elektronickou formou) podpísané zaručeným elektronickým podpisom v zmysle príslušných právnych predpisov. Žiadny právny predpis neustanovuje výnimku pre obce ako orgány územnej samosprávy z povinnosti prijať i takéto podania a vytvoriť si technické podmienky na ich prijatie.

V predmetnej veci súd vychádzal z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. nález v konaní pod sp. zn. III. ÚS 7/07 a sp. zn. II. ÚS 150/2008), ktorá sa zaoberala obdobnou problematikou v súvislosti s podaniami podpísanými zaručeným elektronickým podpisom a povinnosťou štátnych orgánov zakotvenou v čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky konať iba na základe ústavy, v jej

mediach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, z čoho možno vyvodíť príkaz adresovaný všetkým štátnym orgánom prijať každé podanie realizované zákonom predpokladanou a ustanovenou formou. Úpravou čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sa teda ustanovuje jedna zo základných zásad, resp. princípov materiálneho právneho štátu „čo nie je dovolené, je zakázané“ a tento princíp sa adresuje orgánom štátu.

Pri výklade a uplatnení čl. 2 ods. 2 Ústavy SR je však opodstatnené uprednostnenie extenzívneho výkladu pred doslovným výkladom, pri ktorom by sa ponúkala príležitosť na vyňatie orgánov územnej samosprávy spod príkazu zakotvenom v tomto článku. V súvislosti s potrebou extenzívneho výkladu čl. 2 ods. 2 Ústavy SR možno poukázať na právny názor vyjadrený v uznesení Ústavného súdu ČSFR zo dňa 09. 06. 1992 v konaní pod sp. zn. I. ÚS 191/92 v zmysle ktorého „verejnou mocou je taká moc, ktorá autoritatívne rozhoduje o právach a povinnostiach subjektov, či už priamo alebo sprostredkované. Verejnú moc vykonáva štát predovšetkým prostredníctvom orgánov moci zákonodarnej, výkonnej a súdnej a za určitých podmienok ju môže vykonávať aj prostredníctvom ďalších subjektov. Kritériom pre určenie, či iný subjekt koná ako orgán verejnej moci je skutočnosť, či konkrétny subjekt rozhoduje o právach a povinnostiach iných osôb a tieto rozhodnutia sú štátnou mocou vynútiteľné, či môže štát do týchto práv a povinností zasahovať.“

Vyššie uvedenej zásade (princípu) v materiálnom právnom štáte nemôžu potom podliehať iba orgány štátu, ale musia sa jej podriaďiť všetky orgány verejnej moci, čo znamená, že ju treba interpretovať a vysvetľovať v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR pomocou extenzívneho výkladu ako zásadu, ktorej podlieha činnosť všetkých orgánov verejnej moci. Úprave čl. 2 ods. 2 Ústavy SR potom podliehajú nielen štátne orgány, ale všetky orgány verejnej moci, ktoré Slovenská republika na svojom území zriadila a poverila vykonávaním verejnej moci, vrátane orgánov územnej samosprávy, ktoré musia postupovať pri uplatnení svojich právomocí v súlade s týmto ústavným článkom.

Na základe uvedeného potom možno konštatovať, že pokiaľ má žalobca právo podať žiadosť o poskytnutie informácií elektronickou formou, teda elektronickými prostriedkami so zaručeným elektronickým podpisom, čo mu zákon umožňuje, tomuto jeho právu korešponduje povinnosť správneho orgánu, teda i orgánu územnej samosprávy prijať takéto podanie uskutočnené spôsobom, ktorý zákon predpokladá, resp. ustanovuje a vytvorí si technické podmienky na jeho prijatie.

Z uvedených dôvodov podľa názoru súdu bola potom žiadosť žalobcu o sprístupnenie informácií doručená povinnej osobe (obci) technicky vykonateľným spôsobom a táto bola povinná v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov na túto žiadosť reagovať, t. j. buď poskytnúť požadované informácie, resp. vydať rozhodnutie o nesprístupnení požadovaných informácií. Nakoľko príslušný správny orgán takýmto spôsobom nereagoval, teda informácie nesprístupnil, ani nevydal rozhodnutie o ich nesprístupnení, došlo k vzniku fikcie vydanie rozhodnutia v tom zmysle, že povinná osoba, teda správny orgán prvého stupňa vydal fiktívne rozhodnutie, ktorým odmietol poskytnúť požadované informácie. Proti tomuto fiktívnemu rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, čo preukazoval predložením podania zo dňa 17. 04. 2013, označeného ako odvolanie, ktoré bolo elektronickou formou zaslané na mailovú adresu („svodin@svodin.sk“) a žalovaný mal povinnosť rozhodnúť o tomto podanom odvolaní do 15 dní odo dňa jeho doručenia, čo bolo 25. 04. 2013 podľa dôkazu o hromadnom zaslaní elektronických podaní označenom ako „odv. NZ“. Nakoľko žalovaný takto nereagoval, opätovne došlo ku vzniku fikcie v tom zmysle, že vydal fiktívne rozhodnutie, ktorým odvolanie žalobcu zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Fiktívne rozhodnutie žalovaného, ktoré bolo žalobcovi doručené dňa 12. 05. 2013, evidentne nespĺňa a vzhľadom na svoju povahu ani nemôže spĺňať náležitosti riadne odôvodneného rozhodnutia (neobsahuje členenie na výrok, odôvodnenie, poučenie, absentuje výrok, v ktorom by bol úplne presne, jasne a stručne formulovaný záver rozhodnutia správneho orgánu) v zmysle ust. § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a takéto rozhodnutie je už svojou povahou nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čo samo osebe zakladá zákonný dôvod na jeho zrušenie. Jadrom každého rozhodnutia správneho orgánu je jeho výrok, v ktorom sa určujú konkrétne práva a

povinnosti a ktorý musí v presnej, stručnej a úplnej formulácii vyjadriť záver správneho orgánu o otázke, ktorá je predmetom rozhodnutia. Účelom zavedenia inštitútu fiktívneho rozhodnutia nebolo legalizovať nečinnosť povinných osôb pri rozhodovaní o žiadostiach podľa zákona o slobode informácií, ale naopak jeho účelom bolo poskytnúť ochranu tomu, kto sa obrátil so žiadosťou na povinnú osobu o sprístupnenie informácií a táto ostala nečinná.

V danej veci žalobca za žalovaného označil „Obec Svodín“, ktorá je osobou povinnou sprístupňovať informácie, a to podľa ust. § 2 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov. Zároveň však ale zo znenia ust. § 19 ods. 2 vyššie citovaného zákona vyplýva, že ak ide o rozhodnutie obecného úradu rozhoduje o odvolaní starosta obce, resp. primátor mesta. Za žalovaného v súdnom konaní treba považovať starostu obce Svodín s poukazom na ust. § 250 ods. 4 OSP, ktoré jasne definuje žalovaného v konaní správneho súdnictva podľa druhej hlavy piatej časti OSP. Uat. § 250 ods. 4 OSP má kogentný charakter a ide o špeciálnu právnu úpravu účastníkov v konaní. Nesprávne označenie žalovaného v konaní o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu nebráni súdu, aby konal so správne identifikovaným žalovaným, pokiaľ táto skutočnosť vyplýva zo samotnej žaloby (rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Sžo 19/2011).

S poukazom na vyššie uvedené dôvody súd zrušil fiktívne rozhodnutie žalovaného ako odvolacieho správneho orgánu, ktoré bolo žalobcovi doručené dňa 12. 05. 2013, pričom zároveň zrušil i prvostupňové fiktívne rozhodnutie doručené žalobcovi dňa 13. 04. 2013 (ktoré taktiež nemá náležitosti vyžadované v ust. § 47 ods. 1 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov), a to podľa ust. § 250j ods. 2 písm. d/ OSP z dôvodu nepreskúmateľnosti týchto rozhodnutí pre nedostatok dôvodov a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, v ktorom sú správne orgány viazané právnym názorom súdu (§ 250j ods. 7 OSP).

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 250k ods. 1, veta tretia OSP tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, nakoľko bol toho názoru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajú v okolnostiach daného prípadu ako aj v okolnostiach na strane samotných účastníkov konania.

I keď v predmetnej veci je potrebné obligatórne zastúpenie advokátom, táto skutočnosť ešte neznamená, že by súd úspešnému žalobcovi mal vždy automaticky priznať náhradu trov konania, najmä za situácie, keď informácie, ktoré žalobca požadoval prostredníctvom zvoleného advokáta, sú verejne prístupné na webových stránkach inštitúcií, ktoré týmito informáciami disponujú (napr. na webovej stránke Slovenského štatistického úradu sú k dispozícii okrem iného i údaje o počte obyvateľov každej obce a údaje o počte obyvateľov obcí sa nachádzajú i na stránke Združenia miest a obcí Slovenska, údaje o mokradiach chránených Dohovorom o mokradiach majúcih medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (1971), tzv. (Ramsarský dohovor) sú prístupné na webovej stránke Štátnej ochrany prírody SR). Pri rozhodovaní o trovách konania súd musel vziať do úvahy i tú skutočnosť, že zo strany žalobcu sa jedná o hromadne podané mailové žaloby, ktoré možno považovať za formulárové, nakoľko sú v podstate skutkovo i právne rovnaké (odlišujú sa len identifikačnými údajmi žalovaných obcí a drobnými odchýlkami vyplývajúcimi zo skutkového stavu v konkrétnej obci), čo znižuje právnú i technickú náročnosť ich vyhotovenia, pričom žalobca si v každej veci uplatňuje plnú náhradu trov konania.

S poukazom na všetky tieto dôvody súd úspešnému žalobcovi náhradu trov konania podľa ust. § 250 ods. 1, veta tretia OSP nepriznal.

Senát krajského súdu vo veci rozhodol v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach na tunajšom súde.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).